

OGÓLNOPOLSKA
IZBA GOSPODARCZA
DROGOWNICTWA

liczba stron:2

Warszawa, dnia 09 maja 2013 roku

Stanowisko:

Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa (OIGD)
Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa (PZPB)
Stowarzyszenia Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców (SIDiR)
Związku Pracodawców Branży Usług Inżynierskich (ZPBUI)

w sprawie raportu NIK ws. Wykonywania przez GDDKiA obowiązków inwestora przy realizacji inwestycji drogowych.

W imieniu środowisk firm inżynierskich i wykonawczych wyrażamy pewne rozczarowanie raportem NIK dotyczącym wywiązywania się przez GDDKiA z obowiązków inwestora przy realizacji inwestycji drogowych. W naszej ocenie raport pomija kluczowe kwestie mające wpływ na efektywność procesów inwestycyjnych wdrażanych przez GDDKiA i wydatkowanie środków publicznych. Bez uwzględnienia tych brakujących elementów nie jest możliwe przeprowadzenie rzetelnej kontroli oraz wyciągnięcie poprawnych wniosków.

Wspomniane wcześniej nasze zastrzeżenia dotyczą następujących kwestii:

- Raport NIK nie posiada sprecyzowanej struktury gdzie pokazano by, jaki element procesu inwestycyjnego jest poddany badaniu jaka jest hierarchia ważności badanych elementów procesu inwestycyjnego i działań badanego podmiotu.
- Raport NIK nie określa hierarchii wskazanych uchybień, ich wagi i znaczenia dla uczestników procesów inwestycyjnych oraz pozostałych interesariuszy. Np. więcej uwagi poświęcono wyjaśnieniom dotyczącym konieczności naliczenia kary dla wykonawcy projektu na kwotę 9 tys. PLN niż wzmiance o roszczeniach wykonawców sięgających wg . raportu kwoty 4 miliardów PLN (raport tego w ogóle nie analizuje);
- Raport NIK w całości pomija kluczowe fazy zarządzania cyklem projektu, które determinują wszystkie koszty ponoszone na późniejszych etapach realizacji. Lektura raportu każe sądzić, iż inwestycja rozpoczyna się od fazy przygotowania dokumentacji przetargowej na wybór wykonawcy robót. W raporcie NIK całkowicie pominięto: kontrolę systemu planowania na poziomie krajowym i regionalnym, wybór wykonawców i realizację zadań na: studium korytarzowe, koncepcję programowo przestrzenną, STEŚ z decyzją środowiskową – to są również obszary realizacji inwestycji, za które odpowiedzialny jest inwestor. Mając na uwadze kluczowe znaczenie tego etapu realizacji (określenie wymogów środowiskowych, badania geologiczne, szacunki kosztów, etc.) jego dogłębna analiza jest niezbędna do stawiania dalszych tez, bowiem większość ujawnionych w raporcie nieprawidłowości jest jedynie konsekwencją zaniedbań popełnionych na wcześniejszych etapach wdrażania. Raport te aspekty w całości pomija;
- Raport NIK nie zawiera również żadnej analizy dotyczącej efektywności zamawianych usług intelektualnych. W szczególności nie poświęcono żadnej uwagi jakości dokumentacji projektowej zamawianej przez GDDKiA oraz zasadom, na jakich dokonuje się wyboru wykonawców tego typu usług. Wiele uwagi poświęca się kwestiom o znaczeniu marginalnym, podczas, gdy zupełnie

pomija się (lub wręcz całkowicie nie zauważa) relacji pomiędzy zmniejszeniem procentowego udziału kosztów projektu budowlanego w stosunku do całego przedsięwzięcia inwestycyjnego, a wzrostem ceny kontraktowej oraz wydłużeniem czasu realizacji. Jest to ważne, bowiem nawet jak sam raport podaje chodzi o miliardy złotych. Zagadnienia te wielokrotnie podnoszone przez nasze środowiska są kluczowe dla realizacji robót w założonym terminie i kwotach przewidzianych kontraktem. Według nas, na tym właśnie etapie kumuluje się większość problemów projektów (przedsięwzięć) inwestycyjnych. Nie znamy powodów, dla których nie objęto raportem również tych elementów;

- W ocenie naszego środowiska nie można zgodzić się z wieloma kwestiami podniesionymi w raporcie. Zachodzi uzasadniona obawa, iż w inny sposób strona publiczna i społeczna pojmują pojęcie „interesu publicznego”. W raporcie nie ma żadnej refleksji nad przyczynami roszczeń wykonawców, co w naszej opinii powinno być zasadniczą troską NIK, zgodnie z mottem zawartym na drugiej stronie raportu, iż *„misją NIK jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej”*. W tym kontekście służba publiczna dla RP nie może być utożsamiana z bezrefleksyjnym nakładaniem kar na wykonawców zamówień publicznych, gdyż to oni są częścią tejże RP. Raport zupełnie nie pochyła się nad kwestiami dotyczącymi nieuczciwych praktyk stosowanych przez zamawiających publicznych, setek roszczeń i sporów sądowych. Gdyby więcej uwagi poświęcono analizie fazy przygotowania inwestycji, identyfikacja tych patologii i bieżących problemów całego sektora gospodarki mogłaby posłużyć do sformułowania konstruktywnych wniosków pokontrolnych. Tego jednak nie uczyniono;
- Raport NIK budzi też zastrzeżenia w zakresie poprawnego zrozumienia roli Inżyniera (raport mówi o Inżynierze Kontraktu). Utożsamiania roli instytucji Inżyniera z podmiotem mającym bronić interesów zamawiającego jest błędem co do zasady. Skoro już pozytywnie oceniono fakt, iż GDDKiA wykorzystuje warunki kontraktu FIDIC należałoby również położyć nacisk na szersze umocowanie Inżyniera w procesie realizacji oraz wskazać, iż jego głównym zadaniem jest zapewnienie przestrzegania warunków kontraktu, a nie obrona interesów inwestora;
- Raport sporządzono bez uwzględnienia faktycznego stanu zaawansowania wykonania planów inwestycyjnych w kontekście podjętych działań oraz analizy kondycji całego sektora budownictwa infrastrukturalnego.

Podsumowując, raport, pomimo wielu trafnych spostrzeżeń i wniosków nie zawiera kompleksowej oceny działań GDDKiA jako inwestora, a często błędną ocenę prawidłowości wykonywania zadań podejmowanych dla zapewnienia właściwego przebiegu procesu inwestycyjnego. W ocenie naszego środowiska pełen obraz sytuacji możliwy jest do osiągnięcia przy uwzględnieniu wskazanych przez nas obszarów, których w raporcie nie ujęto. Mając powyższe na uwadze, nasze organizacje wystąpią z formalną propozycją wsparcia działań NIK w zakresie podejmowanych kontroli.

Tomasz Łatawiec
Prezes Zarządu
SIDiR

Dawid Piekarczyk
Wiceprezes Zarządu
PZPB

Rafał Bałdys
Wiceprezes Zarządu
ZPBUI

Wojciech Malusiński
Prezes Zarządu
OIGD